

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Interprovinciaal Overleg

Reactie van VNG, IPO en UvW op het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuwe aanbestedingsrichtlijn

15 maart 2012

Reactie van VNG, IPO en UvW op het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuwe aanbestedingsrichtlijn

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen vinden dat het Europese aanbestedingsbeleid weer terug moet naar de basis: gelijke kansen voor ondernemingen op de interne markt. Daarnaast moeten de doelmatigheid en de efficiency van de aanbestedingsprocedure uitgangspunt zijn. Vereenvoudiging van de huidige regels is nodig. Hierdoor worden administratieve lasten teruggedrongen en komt de professionele inkoper centraal te staan. Wij willen dat bereiken door flexibelere procedures en hogere drempels (Zie onze brief aan Commissaris Barnier d.d. 29 maart 2011, bijlage 1)

In dit licht hebben wij het voorstel van de Europese Commissie van 20 december 2011 betreffende het gunnen van overheidsopdrachten beoordeeld. Wij komen daarbij tot de conclusie dat dit voorstel niet voldoende leidt tot de door ons gewenste flexibele procedures, noch tot een verhoging van de drempels die echt leidt tot lastenverlichting.

Kernpunten van onze reactie:

- Maak procedures eenvoudiger en meer flexibel en verhoog de drempels.
- Geen toezichtinstantie, maar vertrouw voor goede naleving op democratische controle en controle door de rechter.
- Codificeer de jurisprudentie op het gebied van publiek-publieke samenwerking overeenkomstig de resolutie van het Europees parlement van 25 oktober 2011.
- De bijzondere positie van sociale werkvoorziening moet beter erkend worden.
- Geef meer tijd om over te schakelen op e-procurement.
- De verplichting voor het gebruik van EU berekeningsmethodieken op het gebied van levenscycluskosten (duurzaam inkopen) is nu te ambitieus en de vaststelling van die methodieken mag niet gedelegeerd worden aan de Commissie.
- Neem de diensten die staan op de huidige IIB lijst, met uitzondering van hotel- en horecadiensten, op in bijlage XVI.
- Schrap administratieve lasten.

Drempels, GPA-procedures, flexibiliteit niet overlaten aan lidstaten

De Europese Commissie heeft haar voorstel gebaseerd op de Government Procurement Agreement (GPA) van de WTO¹. Hierdoor is het volgens de Commissie niet mogelijk om de drempels te verhogen. Echter, de flexibele procedures van de GPA neemt de Commissie maar ten dele over en maakt ze voor de lidstaten optioneel. De GPA biedt wat ons betreft een uitstekend model voor een licht regime, dat zowel de transparantie van het proces waarborgt, als de professionaliteit van de aanbestedende dienst de ruimte biedt. Het is niet aan de lidstaten om te bepalen of de flexibele procedures in nationale wetgeving worden omgezet (zie artikel 24, eerste lid, laatste alinea). Aanbestedende diensten moeten zelf kunnen beslissen welke procedure zij hanteren.

Wij roepen het Europees Parlement op om overeenkomstig zijn resolutie van 25 oktober 2011 (2011/2048(INI)) te komen tot eenvoudiger en meer flexibele procedures, die aansluiten bij de GPA. Ook roepen wij het Europees Parlement op om artikel 24, eerste lid, te schrappen.

Toezicht door democratisch gekozen organen

In artikel 84 wordt een toezichtinstantie in het leven geroepen. Blijkens de toelichting moet deze instantie de

---

¹ GPA-tekst zie: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gpr-94_01_e.htm

naleving van de regels bevorderen. Wij zijn het principieel niet eens met deze aanpak. Wij vinden dat er meer vertrouwen moet zijn in democratische controle op aanbestedende diensten. In Nederland komen fouten onder andere aan het licht doordat accountants jaarlijks de uitgevoerde aanbestedingen toetsen. Bestuurders moesten aftreden na niet goed uitgevoerde aanbestedingsprocedures. Voor een goede naleving van de regels in heel Europa, ook op decentraal niveau, zou de Commissie er beter aan doen om te stimuleren dat de organen die de democratische controle moeten uitoefenen erop toegerust zijn om deze taak ook echt uit te kunnen voeren. Controle van onderop zal de naleving beter bevorderen dan het instellen van een of meer aparte toezichtsinstanties. Daarnaast kunnen in Nederland ondernemingen de naleving van de aanbestedingsregels bewaken door een beroep te doen op de rechter.

Wij roepen het Europees parlement dan ook op om dit voorstel te schrappen, in ieder geval voor de landen waarin de controle van onderop is georganiseerd en de rechtsgang is gewaarborgd.

Publiek – publieke samenwerking

Wij verwelkomen de codificatie van de jurisprudentie van het Europese Hof op het gebied van publiek – publieke samenwerking in artikel 11. Wij zijn echter van mening dat het voorstel van de Commissie een te strikte interpretatie geeft. Wij steunen de resolutie van het Europees Parlement, die de jurisprudentie veel beter weergeeft.² Deze resolutie onderstreept dat overdracht van taken tussen overheden een interne aangelegenheid is van de lidstaten en geen onderwerp moet zijn van Europese aanbestedingsregelgeving.

Sociale Werkvoorziening

De sociale werkvoorziening (SW) neemt een speciale plek in in het arbeidsmarktbeleid van gemeenten. Via de SW-bedrijven worden mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk begeleid naar regulier werk. Daar waar dit niet lukt bieden SW-bedrijven beschermde werkplekken. SW-bedrijven zijn doorgaans in overheidshanden, zijn gemiddeld genomen verliesgevend en worden lokaal veel gebruikt voor groenvoorziening, lokale postbezorging, e.d.

Artikel 17 biedt gemeenten de mogelijkheid om opdrachten voor te behouden aan SW-bedrijven. Door strikte eisen over de vormgeving van publiek-publieke samenwerking in artikel 11 worden deze mogelijkheden teveel beperkt. De op stapel staande wetgeving rond de Wet Werken naar Vermogen beoogt dat mensen meer buiten het SW-bedrijf gaan werken. Dat betekent dat SW-bedrijven ook meer omzet uit niet-overheid gerelateerde opdrachten moeten genereren. Het in artikel 11 voorgestelde percentage maakt het voor overheden zeer moeilijk om onder deze omstandigheden opdrachten bij hun SW-bedrijf te plaatsen. Een verzachting van dit regime voor SW-bedrijven is noodzakelijk.

E-procurement

Wij verwelkomen het gebruik van moderne communicatiemiddelen bij het aanbestedingsproces. Elektronisch aanbesteden verlicht de administratieve lasten voor ondernemers en aanbestedende diensten. Veel hangt natuurlijk af van goede en goedkope systemen, die op dit moment nog onvoldoende beschikbaar zijn. Het voorstel van de Commissie is om binnen 2 jaar alle aanbestedingsprocedures via elektronische communicatiemiddelen te laten verlopen (artikel 19, lid 7). Dit is veel te ambitieus en legt aanbestedende diensten kostbare verplichtingen op die zij niet zelf kunnen beïnvloeden, omdat de verplichting wordt opgelegd aan de lidstaten. In Nederland wordt TenderNed aangewezen in de Aanbestedingswet. Veel decentrale overheden zijn momenteel niet tevreden over TenderNed. Ook vinden wij 2 jaar een onredelijke termijn gelet op de kosten die dit veroorzaakt.

---

² 2011/2048(INI), punt 6

Strategisch inkopen

Decentrale overheden onderschrijven de Europa 2020 doelen en erkennen de waarde van duurzaam, sociaal (social return) en innovatief inkoopbeleid. Het voorstel bevat conform onze wens geen verplichtingen. Wel is er veel aandacht voor de mogelijkheden voor aanbestedende diensten om in technische specificaties (artikel 40) of gunningscriteria (artikel 66) eisen te stellen. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de levenscycluskosten (artikel 67). Wij juichen dit toe, maar constateren dat de ontwikkeling van de berekeningsmethodieken nog in de kinderschoenen staat. Een verplichting voor het gebruik van EU methodieken is onder huidige omstandigheden te ambitieus (artikel 67, derde lid, eerste alinea). Ook zijn wij er geen voorstander van dat de bevoegdheid om methodieken vast te stellen gedelegeerd wordt aan de Commissie (artikel 67, derde lid, tweede alinea).

Wij roepen het Europees Parlement op om artikel 67, derde lid te schrappen.

Sociale diensten, II B diensten

In de huidige richtlijn worden bepaalde categorieën diensten, die plaatsgebonden zijn en vanuit hun aard niet gemakkelijk grensoverschrijdend worden aangeboden, geplaatst onder een verlicht regime (annex IIB van de richtlijn). De Commissie erkent in haar voorstel de bijzondere aard van met name sociale diensten en stelt een verlicht regime voor (artikel 74 e.v.) Wij verwelkomen de verhoging van de drempel naar 500.000 euro en wij kunnen instemmen met de voorgestelde procedure, ook al houdt die een lichte lastenverzwaring in. De reikwijdte van bijlage XVI vinden wij echter te beperkt. Wij vinden dat de diensten die staan op de huidige IIB lijst, met uitzondering van hotel- en horecadiensten, moeten worden opgenomen in bijlage XVI. Dit betreft namelijk diensten met een duidelijk nationaal karakter.

Wij roepen het Europees parlement op om de diensten die staan op de huidige II B-lijst, met uitzondering van hotel- en horecadiensten, op te nemen in bijlage XVI bij artikel 74.

Administratieve lasten

In plaats van een reductie van de administratieve lasten worden op verschillende plaatsen in de richtlijn nieuwe lasten gecreëerd. Onder andere in de volgende artikelen:

- Artikel 32, zesde lid: informatieplicht rechtstreeks aan de Europese Commissie;
- Artikel 44: verplichte toelichting waarom opsplitsen in percelen niet passend is;
- Artikel 69: altijd de plicht om te verifiëren bij een abnormaal lage inschrijving. Dit leidt zowel voor aanbestedende diensten als ondernemers tot een toename van de lasten, want in de huidige praktijk gebeurt dit alleen als de aanbestedende dienst aanleiding heeft om de ondernemer uit te sluiten;
- Artikel 85 en 86: zware verslagleggingsverplichtingen.

Wij roepen het Europees Parlement op deze administratieve verplichtingen te schrappen.

IPO

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) is de vereniging van de 12 Nederlandse provincies. In Brussel is het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) de ambtelijke voorpost. Vanuit het Huis van de Nederlandse Provincies worden bij de Europese instellingen in Brussel zowel de afzonderlijke als de gezamenlijke belangen van de provincies behartigd.

Interprovinciaal Overleg

Postbus 16107

2500 BC Den Haag

Tel: +31 (0)70 8881212

www.ipo.nl

Contactpersoon:

Gonnie Verbruggen

Senior adviseur Europese zaken

GVerbruggen@IPO.NI

VNG

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de koepelorganisatie van de Nederlandse gemeenten. De VNG is de vereniging van en voor alle mensen, die bestuurlijk en ambtelijk in de Nederlandse Gemeenten werken. Samen met alle gemeenten stáát de VNG voor kracht en kwaliteit van het lokale bestuur. De VNG heeft in Brussel een ambtelijke voorpost. Daarnaast werkt de VNG samen met veel andere organisaties en is lid van o.a. de Europese koepel van verenigingen, de Council of European Municipalities and Regions (CEMR) en de internationale koepel United Cities and Local Governments (UCLG).

Vereniging van Nederlandse gemeenten

Postbus 30435

2500 GK Den Haag

Tel. +31 (0)70 3738200

www.vng.nl

Contactpersoon:

Caspar Sluiter

Directie Europa

Caspar.Sluiter@vng.nl

UvW

De Unie van Waterschappen is de vereniging van alle waterschappen in Nederland. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. Het Uniebureau ondersteunt de vereniging op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de Europese Unie, het parlement en de ministeries. Daarnaast heeft De Unie van Waterschappen, samen met Vewin, een bureau in Brussel opgezet om onze belangen ook daar te behartigen. De vereniging is lid van drie Europese overkoepelende organisaties: EUREAU, EUWMA en Ewa.

Unie van Waterschappen

Postbus 93218

2509 AE Den Haag

Tel: 31 (0)70 351 97 51

www.uvw.nl

Contactpersoon:

Joost Klein Entink

JKleinEntink@uvw.nl

